

El rol de l'opinió pública en projectes mediambientals

07/2010 - **Sociologia.** Aquest treball té com a objectiu comprendre el paper que juga la confiança del ciutadans en les classes dirigents, en una situació en què la informació pública és escassa, en relació amb la instal·lació d'un Centre de Recerca en Tecnologies Avançades, CITA. El CITA s'ubicarà a El Bierzo, una regió rica en carbó del nord-oest d'Espanya, on es durà a terme la investigació sobre un ús més net i més eficient dels combustibles fòssils.

El desenvolupament d'una tecnologia que investigui un ús més net i eficient dels combustibles fòssils, com en el Centre de Recerca en Tecnologies Avançades (CITA), a part de suposar una important component d'innovació, pot implicar certs riscos per a la salut de la població i per al medi ambient, ja que implica el desenvolupament de procediments per capturar i transportar fins al subsòl el CO₂ resultant de la combustió. Els impactes potencials en els residents locals, els animals, la vegetació, així com la integritat a llarg termini de l'emmagatzematge, la qualitat de les aigües subterrànies o la solidesa de la roca, són qüestions que requeriran un seguiment dels projectes d'emmagatzematge de captura de carboni.

El CITA està sent promogut per un organisme de recerca vinculat al Ministeri de Ciència i Innovació, que investiga aplicacions avançades en fonts d'energia i el medi ambient. Per tant, la situació és tal que un organisme públic de recerca, pràcticament desconegut per la potencial comunitat d'acollida, impulsa el desenvolupament d'un centre per a una tecnologia emergent, quan el marc normatiu per a aquesta tecnologia no s'ha definit encara. Les dades d'entrevistes semi-estructurades (n = 15), una enquesta (n = 400) i sessions de grup (2) s'han recopilat per revelar com la comunitat local percep el pla proposat per CITA i les institucions promotores, i com es relaciona amb el nivell de confiança dipositada en els promotors del projecte.

Els resultats mostren que la informació que la comunitat local havia rebut sobre el projecte CITA, fins al moment d'aquest estudi, es va considerar poc clara i insuficient pels membres dels tres grups de la mostra. Això podria haver generat una manca de confiança pública en els promotors i en els reguladors del centre tecnològic. Tanmateix, aquesta suposada manca de confiança hauria de ser qüestionada, sobretot tenint en compte que, fins i tot en un context de política partidista i controvèrsies, el públic encara s'inclinaven cap a la confiança en institucions públiques locals i regionals, i en un grup d'experts (en aquest cas el promotor del projecte), com a fonts d'informació adequades. Així, pot ser raonable dir que, com a fonts d'informació en aquests temes, les administracions públiques i organitzacions promotores segueixen tenint un nivell força alt per part del públic. En altres paraules, són dignes de confiança. D'altra banda, es considera fiable tot i que la percepció més generalitzada observada entre la població enquestada va ser que faltava informació sobre CITA, mentre que la que existia era confusa.

En el cas de les tecnologies emergents, on la manca de coneixement públic es combina amb un cert grau d'incertesa científica, els projectes tecnològics poden veure's seriosament compromesos per la resistència de la comunitat i l'oposició pública. No obstant això, en aquest cas particular, els possibles conflictes semblen haver estat neutralitzats per una predisposició general positiva cap a la tecnologia aplicada i el seu promotor institucional. Malgrat això, cal assenyalar que l'actitud de la comunitat cap al projecte CITA podria canviar a curt i llarg termini en funció de com finalment s'anirà publicitant, establint i gestionant el projecte a la regió.

Josep Espluga

Departament de Sociologia

"The siting of a research centre on clean coal combustion and CO₂ capture in Spain: Some notes on the relationship between trust and lack of public information". Prades, Ana; Espluga, Josep; Real, Marta; Solá, Rosario. JOURNAL OF RISK RESEARCH, 12 (5): 709-723 2009.